

W dniach 27-29 kwietnia 1994 r. odbyła się w Warszawie 269. Konferencja Episkopatu Polski. Stało się praktyką, że w sesji wiosennej Konferencji Plenarnej Episkopatu biorą udział przedstawiciele Konferencji Episkopatów Europejskich. W tym roku uczestniczyli w niej biskupi z Albanii, Białorusi, Czech, Francji, Litwy, Łotwy, Rosji, Słowacji, Szwajcarii. Ukrainy, Węgier i Włoch.

Biskupi wysłuchali przedstawicieli Episkopatów, zwłaszcza z krajów ościennych, które podobnie jak Kościół w Polsce podlegały destrukcyjnym uwarunkowaniom wynikającym z wrogiego Kościołowi systemu totalitarnego. Odradzające się w tych krajach Kościoły muszą odtwarzać zniszczone struktury organizacyjne, ale nade wszystko szukają sposobów przyjscia z pomocą człowiekowi, na którego psychice i postawach moralnych odcisnęła się nieludzka ideologia komunistyczna. Kościoły te odczuwają brak kapłanów i przygotowanych apostołów świeckich, stąd też podejmują wysiłki na rzecz zorganizowania seminariów duchownych i instytutów formacji świeckich. Biskupi z terenów byłego Związku Radzieckiego zwrócili uwagę na duże trudności we właściwym ułożeniu relacji między bratnimi Kościołami. Podziały między chrześcijanami w tych krajach stwarzają przeszkodę w dziele ewangelizacji. Mimo tych trudności biskupi wyrazili nadzieję na odrodzenie się Kościoła po wielu latach ateistycznych prześladowań.

Kościół w Polsce obserwuje z niepokojem próbę antagonizowania społeczeństwa w sprawie ratyfikacji Konkordatu. Z satysfakcją przyjęli biskupi oświadczenie Rządu, który przesyłając do Sejmu projekt ustawy ratyfikacyjnej, stwierdził jednogłośnie: 'Konkordat nie odbiega od obowiązujących ustaw konstytucyjnych. Nie ma przeszkód w jego ratyfikacji przed uchwaleniem nowej Konstytucji'. Wysuwane trudności, dotyczące np. zawierania związków małżeńskich, rzekomego dyskryminowania innych wyznań, chowania zmarłych na cmentarzach wyznaniowych, katechizowania dzieci przedszkolnych itp., nie mają podstawy w tekście Konkordatu. Wszystkie te sprawy, są albo już rozwiązane w podpisanym Konkordacie, albo zostaną uregulowane - zgodnie z duchem tego traktatu o charakterze międzynarodowym - przez ustawodawstwo polskie i przepisy prawa kościelnego w Polsce. Zasadnicze dobro, jakim jest zwłaszcza dziś, budowanie suwerennego państwa demokratycznego, domaga się szybkiej ratyfikacji Konkordatu, który jest umową między autonomicznymi i niezależnymi wspólnotami: Kościołem i państwem, podejmującymi współpracę dla dobra poszczególnych osób i całego społeczeństwa. Szerzej wyrazili biskupi swą opinię na ten temat w osobno opublikowanym Oświadczeniu.

Zbliża się piąta rocznica odzyskania przez Polskę suwerenności. Biskupi, dziękując Panu Bogu za ten dar Jego Opatrzności z niepokojem obserwują trudności, jakie towarzyszą życiu społecznemu, gospodarczemu i politycznemu. Ojciec św. Jan Paweł II apeluje o zaangażowany i odpowiedzialny udział wiernych w życiu publicznym (por. ChL n. 42). Biskupi przypominają swój list opublikowany w Olsztynie w roku ubiegłym (20 czerwiec 1993 r.), w którym stwierdzili, iż udział w wyborach - tym razem samorządowych - jest obowiązkiem sumienia. Właściwe funkcjonowanie samorządów w demokratycznym państwie to troska o 'małą Ojczyznę' w wymiarze regionu, miasta, wsi. Biskupi wyrazili nadzieję, że ubiegłoroczne wybory parlamentarne wystarczająco uświadomiły społeczeństwu, jak ważną sprawą jest odpowiedzialny w nich udział. Wybory samorządowe, ze swej istoty nie mają charakteru politycznego, lecz są przejawem troski o dobro wspólne na poziomie lokalnym i dlatego też biskupi apelują do wiernych, o wybór osób znanych, godnych, odpowiedzialnych, nie skompromitowanych, o nieposzlakowanym autorytecie moralnym oraz przedsiębiorczych. W ten sposób społeczeństwo przeciwstawi się apatii i bierności, wyzwalając twórcze inicjatywy.

Postępujący proces przemian politycznych i gospodarczych nie może odbywać się kosztem człowieka, lecz winien służyć jego dobru. Trzeba zrobić wszystko, by uchronić ludzi przed bezrobociem i ubóstwem. Mają oni prawo do osłony państwa, zaś Kościół solidaryzując się z nimi, wyraża swą nieustanną 'opcję na rzecz ubogich'. Problemem ostatnich dni są niepokoje społeczne, przybierające formę strajków, stanowiących z jednej strony przejaw obrony interesów pracowniczych, z drugiej zaś pociągających za sobą odpowiedzialność za dobro wspólne. Sytuacja ta wymaga stałego dialogu i umiarkowania. Kościół modli się, by owocem tego zmagania było dobro społeczne. W każdym czasie, ale szczególnie w okresie przemian i niepokoїв społecznych, kultura stanowi podstawową wartość, którą należy pielęgnować i chronić. Trzeba ponadto inspirować nowe formy zaangażowania w kulturę, uwzględniając jej etyczne przesłanie i związek z tradycją narodową. Biskupi z uznaniem odnoszą się do środowisk i twórców, którzy potrafili bronić ludzkiej godności w okresie państwa komunistycznego i pozostają nadal wierni uznanym wartościom. Episkopat zachęca do wytrwałości w dawnym świadectwie, mimo że obecnie bywa ono niedoceniane i spotyka się z niezrozumieniem tych, którzy powinni wspierać właściwie rozumianą kulturę. Niepokojącym zjawiskiem etyczno-kulturowym jest promowanie osób o skompromitowanej przeszłości. Dodatkowym źródłem obaw pozostaje łączące się z tym przyznawanie przywilejów oraz arbitralny rozdział funduszy publicznych przeznaczonych na rozwój kultury.

Biskupi wysłuchali relacji z Międzynarodowego Kongresu Rodzin, który odbył się w Warszawie. Zgromadził on tysiące uczestników i wielu wybitnych specjalistów z tej dziedziny z różnych krajów świata. Biskupi wyrazili wdzięczność organizatorom Kongresu, zachęcając do podejmowania podobnych inicjatyw na rzecz rodziny, która jest fundamentem wszelkich zdrowych struktur życia społecznego i gospodarczego i wymaga wsparcia ze strony państwa. Obowiązkiem państwa jest prowadzenie polityki prorodzinnej.

Na wieść o chorobie Ojca Świętego biskupi wzywają wiernych do gorącej modlitwy w jego intencji, zwłaszcza w uroczystość Matki Bożej Królowej Polski. Proszą też naród o duchową łączność z cierpieniem Ojca Świętego. Na zakończenie obrad Biskupi udzielili pasterskiego błogosławieństwa.